

ALLA SKA HA SAMMA CHANS

LANDET RUNT

Angered är en stadsdel stor som en vanlig svensk stad, men med ovanliga förutsättningar. Kulturskolan har en stark tradition och stora kontaktytor, men kämpar ändå för att göra sig känd och nå alla barn som skulle kunna vara intresserade – just nu gör de det bland annat med Kulturskolefritids och en mobil kulturskola.

text & foto David Berjlund

DET REGNAR NÄR 9-ans spåravn lämnar Göteborgs centrum. Färrame i Angered är det hagel. Där plöcker Sara Lundgren och Cecilia Hellström upp mig med bil. Sara är enhetschef i Angereds kulturskola, Cecilia är grupplead, och på väg ut ur Angereds centrum presenterar de sin stadsdel: 55 000 invånare, en ung befolkning, väldigt många med utländsk bakgrund. Redan innan första rödljusstoppet pratar vi socioekonomiska faktorer.

Det är barnens förutsättningar, snarare än verk-

samhetens karaktär, som skilljer den här kulturskolan från andra, säger de.

– En del kan inte gå hemifrån om lektionerna är sent på eftermiddagen, för då måste de ta hand om syskon, eller sköta andra sysslor, säger Cecilia, och Sara tar vid:

– Vi har samma problem som andra kulturskolor, vi når inte ut till elever med socioekonomisk bakgrund, och de eleverna är fler här. Göteborg är segregerat, men det är Angered också.

Fast på sätt och vis når kulturskolan alla barn: Inom grundskolans ram möter de varje vecka alla ettor, tvåor och särskoleelever. Det är såklart viktigt i sig, dessutom en

stor kontaktyta, men vägen till den frivilliga verksamheten rymmer tydligen en hel del hinder. Det kan vara blanketten, underskrifterna, tiderna. Det kan vara avgiften – att det kostar, snarare än summan. Intresset brister inte, däremot känslomässigt. Den som inte är med borde i alla fall veta vad man missar, poängterar Cecilia, och Sara berättar om en färsk undersökning:

– 300 unga och 200 föräldrar i Angered svarade, och hälften kände till Kulturskolan. Men sedan har de ingen aning. Bara tre procent trodde att man kunde göra film, det kan man. När verksamheten beskrevs och de fick frågan om de skulle vilja gå där, om den fanns, svarade 63 procent ja. Idag är ungefär 10 procent av eleverna mellan 6 och 16 med.

»Vi når inte ut till elever med viss socioekonomisk bakgrund, och de eleverna är fler här. Göteborg är segregerat, men det är Angered också«

SARA LUNDGREN

häftigen kände till Kulturskolan. Men sedan har de ingen aning. Bara tre procent trodde att man kunde göra film, det kan man. När verksamheten beskrevs och de fick frågan om de skulle vilja gå där, om den fanns, svarade 63 procent ja. Idag är ungefär 10 procent av eleverna mellan 6 och 16 med.

– 300 unga och 200 föräldrar i Angered svarade, och hälften kände till Kulturskolan. Men sedan har de ingen aning. Bara tre procent trodde att man kunde göra film, det kan man. När verksamheten beskrevs och de fick frågan om de skulle vilja gå där, om den fanns, svarade 63 procent ja. Idag är ungefär 10 procent av eleverna mellan 6 och 16 med.

– 300 unga och 200 föräldrar i Angered svarade, och hälften kände till Kulturskolan. Men sedan har de ingen aning. Bara tre procent trodde att man kunde göra film, det kan man. När verksamheten beskrevs och de fick frågan om de skulle vilja gå där, om den fanns, svarade 63 procent ja. Idag är ungefär 10 procent av eleverna mellan 6 och 16 med.

I GÖTEBORG LIGGER kulturskolorna under stadsdelarna. Skulle Angeredsbarnen ha sökt till en enda kulturskola för hela staden skulle de nog inte hinna fram i kön, säger Sara. Den decentralise-

I ett garage i Lövgärdet står Angereds mobila kulturskola redo för utlysning – som scen eller undervisningslokal.

Angereds kulturskola

• Angered är en av Göteborgs tio stadsdelar med egen förvaltning. 55 000 invånare.

• I Göteborg finns sju kulturskolor. De flesta här, liksom Angereds, till en enda stadsdel. Kulturskolorna samarbetar bland annat om gemensamma projekt och orkestrar, och vid behov kan man ordna så att elever kan gå kurser i andra stadsdelar än sina egna.

• Kulturskolans anslag beslutas av stadsdelsnämnden, medan uppdraget och en del ramar – som avgiftens storlek – avgörs kommungemensamt.

• 45 anställda lärare – många på deltid – arbetar med tre verksamhetsområden: grundskoleverksamheten, eftermiddagsverksamheten och El Sistema.

• El Sistema huserar i Hammarkullen och är en del av Angereds kulturskola sedan 2010. Man var först i Sverige med denna metodik från Venezuela.

• Målgrupp för verksamheten utanför skoldid är 6-19-åringar.

• Efter att länge ha haft 700 elever inskrivna i den verksamheten är det sedan ett par år över 900.

• Kulturskolan har egna lokaler i Hjällbo, Hammarkullen och Angereds centrum, mycket verksamhet äger rum i skollokaler.

• Erbjuder framför allt gruppundervisning.

• Musik är största ämnesområdet, dans kommer sedan - 13 dansgrupper finns - och även bildmålning är jämteförevis stort.

• Kö? »Jo, mest på piano och dans, men vår kö är stadens minsta«, säger verksamhetschefen Sara Lundgren.

• Avgiften är 200,-/barn (ovsett antal kurser man deltar i), men max 400,- per familj.

• Deltagande i kulturskolefritids och projekt är gratis.

• Allsångskonserterna och Cholahopfestivalen är etablerade arrangemang sedan många år.

rade modellen gör att de kan planera utifrån hur det fungerar just här.

– Och så blir beslutsvägar kortare. Fast ibland blir de väldigt långa. När vi vill göra något i samarbete över hela staden måste det gå via väldigt många chefer. Då skulle det vara bra att ha någon som hade makten över detta, centralt i staden.

CECILIA KÖR NER i ett garage i Lövgärdet, och Sara öppnar en liten lastbil. Därinne, i ett lastutrymme som kan öppnas åt tre håll, finns filmduk och spotlights, och en ljudanläggning i taket. En mobil kulturskola.

– Den här kan vara scen i ett bostadsområde för att elever ska få spela för sina grannar. Eller om tre barn vill spela fiol här i Lövgärdet, där vi inte har någon undervisningslokal, då åker vi hit. Vi har haft den sedan i augusti, just nu åker vi mest runt med prova-på-verksamhet, berättar Sara.

Den här lastbilen är ett av svaren på frågan om tillgänglighet. Sara och Cecilia berättar om sökandet efter former

kommer på den: »Brorsan slog dig i pannan, du vill byta din bror med någon annan...«

Det blir väldigt tydligt vilken glädje och frizon musikens kan vara. Och dessutom sjöng de ju upp under Fredriks ledning. Det är rättigt, det här. Så fort det är något avbrott blir det lite rörigt, men sedan behövs det bara ett intro på gitarren för att barnen ska bryta ut i koncentrerad sång. »Du måste läta på trycket«, sjunger de, »släpp ut lite ilska och vrål...« När alla tappar texten är det tjejen som kom sent och var lite arg som

RECEPTET BAKOM en sådan framgång heter Kulturskolefritids, och skolan heter Långmossen och ligger i Gårdesten. Här går elever från förskoleklass till trean, och sedan i härstas har Kulturskolan verksamhet inom ramen för fritidshemmet.

Idag är det kök. Klockan två öppnar läraren Maja Swedén dörren som eleverna redan bankat på flera gånger, och så leder hon ett tåg, där runt 20 barn sjunger sig in i klassrummet. Efter upprop och presentation – Maja och kollegan →

kommer på den: »Brorsan slog dig i pannan, du vill byta din bror med någon annan...«

Det blir väldigt tydligt vilken glädje och frizon musikens kan vara. Och dessutom sjöng de ju upp under Fredriks ledning. Det är rättigt, det här. Så fort det är något avbrott blir det lite rörigt, men sedan behövs det bara ett intro på gitarren för att barnen ska bryta ut i koncentrerad sång. »Du måste läta på trycket«, sjunger de, »släpp ut lite ilska och vrål...« När alla tappar texten är det tjejen som kom sent och var lite arg som

»Det handlar ju om att ha kul också. I en orkester vi har, Burnstein, fungerar det så att alla 23 deltagarna vill vara med på allt«

CECILIA HELLSTRÖM

kommer på den: »Brorsan slog dig i pannan, du vill byta din bror med någon annan...«

Det blir väldigt tydligt vilken glädje och frizon musikens kan vara. Och dessutom sjöng de ju upp under Fredriks ledning. Det är rättigt, det här. Så fort det är något avbrott blir det lite rörigt, men sedan behövs det bara ett intro på gitarren för att barnen ska bryta ut i koncentrerad sång. »Du måste läta på trycket«, sjunger de, »släpp ut lite ilska och vrål...« När alla tappar texten är det tjejen som kom sent och var lite arg som

– Jo, många av dem är Angeredslåtar som lärarna här har skrivit genom åren, en del med texter av barnen, säger Sara.

De där låtarna är del av en lokal tradition, som spelar roll i Angered. I en ingår också de allsångsföreläsningar där

barnen från skolverksamheten sjungit i över 30 år. Cholahopfestivalen har funnits nästan lika länge, men är knuten till eftermiddagsverksamheten och har fokus på tonåringar. De där som ofta slutar, för att deras behov faktiskt förändras, påpekar Cecilia.

– Det handlar ju om att ha kul också. I en orkester vi har, Burnstein, fungerar det så att alla 23 deltagarna vill vara med på allt. När de kom hem från Umeåfolk nu i februari börde vi om hur de hjälpt varann med låxor och plugg inför prov... det handlar om att spela musik, men också om mycket mer. #